

Katedra cizích jazyků na Hudební fakultě JAMU

Květoslava Horáčková

Výuka cizích jazyků byla na Janáčkově akademii múzických umění podstatně rozšířena téměř bezprostředně po změně režimu, začátkem roku 1990, a to na základě důrazných požadavků ze strany tehdejších studentů. V té době vznikla samostatná celouniverzitní katedra cizích jazyků. Byla utlumena výuka ruštiny a začaly být vyučovány jazyky, kterým dříve byla věnována žádná, nebo pouze minoritní pozornost, a to angličtina, němčina, italština, francouzština, španělština a latina.

V roce 1998 byla celouniverzitní katedra cizích jazyků rozdělena na dvě samostatná fakultní pracoviště, která se profilují podle zaměření mateřské fakulty. Zpočátku byla výuka cizích jazyků podporována masivní hodinovou dotací, studenti měli po šest semestrů povinné dva cizí jazyky po třech hodinách týdně, po zavedení magisterského stupně studia měli studenti v jeho prvním ročníku ještě tři hodiny týdně jednoho cizího jazyka.

Po roce 2010 tehdejší vedení fakulty prosadilo utlumení výuky cizích jazyků, neboť fakulta a celá JAMU se vzhledem k tehdejší i současné nízké finanční podpoře vysokých škol nacházela – a stále nachází – v tíživé finanční situaci.

V současné době se na hudební fakultě vyučují cizí jazyky v následující podobě: tři hodiny povinného jazyka po dobu 4 semestrů v bakalářském studiu, výjimku tvoří studující Hudební produkce, kteří mají povinnou angličtinu a němčinu po třech hodinách týdně a následně tři hodiny angličtiny týdně v prvním ročníku magisterského studia. Rozšířené studium jazyků mají také studující operního zpěvu, kteří v rámci tzv. dlouhého magisterského studia mají i dva roky povinné italštiny. Všichni studující si mohou fakultativně vybrat další cizí jazyk v hodinové dotaci tří hodin týdně v libovolné pokročilosti a po libovolnou dobu. Momentálně se nabízí výuka angličtiny, němčiny, italštiny, španělštiny, latiny a češtiny pro cizince. Někteří studující mají zájem i o studium francouzštiny nebo ruštiny. V tomto ohledu je nápomocna Katedra cizích jazyků z Divadelní fakulty JAMU, která naše studenty přijímá bez nároků na finanční odměnu, pokud to dovolí struktura rozvrhu a obsazení skupin. Tato dohoda platí oboustranně.

Na katedře pracují čtyři interní vyučující, kteří se s pomocí externích spolupracovníků zaměřují především na výuku odborného jazyka, hudební a obecně kulturní terminologie. Bohužel vzhledem k velmi nízké jazykové úrovni většiny studujících – absolventů konzervatoří – je i nadále třeba v některých skupinách vyučovat od úrovně A2 SERR. Zdá se, že ani mnoho let po revoluci nedošlo v tomto ohledu na středních uměleckých školách ke zlepšení situace ve výuce cizích jazyků, což je možné přičíst tomu, že na těchto školách se tzv. teoretickým předmětům stále přikládá nízká váha. Co se týká aktuálního zájmu studujících o výuku cizích jazyků

na fakultě, 67 % studujících se učí anglicky, 20 % německy, 8 % italsky a 4 % španělsky. Z celkového počtu studentů, kteří mají zájem o cizí jazyky. Zhruba 15 % studujících studuje zároveň dva cizí jazyky a 3 % tři jazyky.

Odbornému jazyku vyučujeme na základě specializovaných skript a učebnic, jejichž autory jsou bývalí i současní vyučující katedry, jako příklad mohou sloužit publikace:

- Pavlovová, Horová: Anglicko-český a Česko-anglický slovník hudební terminologie. SPN, Praha 1986.
- Batušek, Horová: Česko-německý a Německo-český slovník hudební terminologie. SPN, Praha 1988, 1989.
- Hajn: An English-Czech Reader for Students of Music. JAMU, Brno 2012.
- Horáčková: Textauswahl für den Deutschunterricht an der Musikfakultät A2 až B2, JAMU, Brno 2020.
- Horáčková: Übungsbuch Deutsch für Musiker A1/A2. JAMU, Brno 2019.
- Jarešová: English Texts for students of music management of Music Faculty of JAMU, Brno 2009.
- Jarešová: English Texts for students of the Music Faculty. JAMU, Brno 2018.
- Vybíralová: Italsko-český slovník hudební terminologie. JAMU, Brno 2000.
- Vybíralová: Cvičebnice italské gramatiky pro mírně a středně pokročilé. JAMU, Brno 2011.

Výborný ohlas má mezi studenty i elektronická cvičebnice vytvořená ve výukovém prostředí Moodle, která je používána pro procvičování gramatiky na bázi hudební terminologie.

Důležitou součástí práce katedry cizích jazyků je i péče o zahraniční studenty. Ti musí složit vstupní zkoušku z češtiny na úrovni B1 SERR a následně je jim poskytována výuka češtiny pro další zdokonalování.

Zajímavostí, již nabízí katedra všem studujícím, je předmět Čeština pro odbornou praxi, který je studujícím průvodcem nejen po tajích mateřského jazyka, ale i praktickým rádcem pro jejich další praxi – studující se učí základům odborného i publicistického stylu, jak správně mluvit, a umět si tak uvést koncert, požádat o podporu, zdůvodnit projekt a zvládnout i další dovednosti.

Zřejmě jako ostatní humanitně zaměřené katedry se i Katedra cizích jazyků na Hudební fakultě JAMU potýká s problematikou nízkých tarifních platů vyučujících. Je tedy velmi obtížné získat nové kolegyně nebo kolegy, kteří by za těchto podmínek byli ochotni pracovat na vysoké škole se vším, co tato práce ideálně obnáší.

Autorka

doc. PhDr. Květoslava Horáčková, Ph.D., e-mail: horackova@jamu.cz, je absolventkou Filozofické fakulty MU (dříve UJEP) v Brně, oboru český jazyk a německý jazyk.

V letech 1997 a 1998 byla zaměstnána jako odborná asistentka na Institutu slavistiky na Porúrské univerzitě v Bochumi v Německu, kde garantovala výuku češtiny jako cizího jazyka. Od roku 1998 vede Katedru cizích jazyků Hudební fakulty JAMU, kde vyučuje němčinu a češtinu. V roce 2012 byla jmenována docentkou, a to na pražské AMU. Květoslava Horáčková zkoumá vztahy mezi jazykem, hudbou a ostatními druhy umění. Je autorkou řady učebních i odborných textů, mj. monografie Janáčkovy opery v překladech Maxe Broda (2007).

Kabinet jazyků Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění

Jana Glombíčková a Adrian Hundhausen

Kabinet jazyků Divadelní fakulty JAMU zajišťuje studentům výuku angličtiny, němčiny, francouzštiny, španělštiny a ruštiny. Studenti si na začátku studia v závislosti na oboru volí jeden či dva povinné jazyky a předmět absolvují v prvních čtyřech semestrech studia. Studenti, kteří si jako povinný jazyk zvolí angličtinu, navazují na již osvojené znalosti středoškolské angličtiny. Pokud si studenti při výběru povinného jazyka zvolí jiný jazyk než angličtinu, mohou si vybrat kurz dle jazykové pokročilosti. Dále si studenti mohou v rámci volitelných předmětů zapsat další cizí jazyk. Zájemci o němčinu mohou v případě zájmu navštěvovat specializované hodiny Uměleckého překládání: umění překladu v teorii i praxi a Překládání dramatických textů.

Koncepce výuky cizích jazyků na Divadelní fakultě JAMU je zaměřena na rozvíjení a zdokonalení jazykových dovedností a komunikačních schopností, přičemž důraz je kladen na odbornou terminologii v kontextu daného oboru dramatických umění: činoherní herectví, muzikálové herectví, divadelní dramaturgie, činoherní režie, divadelní produkce a jevištní technologie, audiovizuální tvorba a divadlo, rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika, scénografie, divadlo a výchova, fyzické divadlo a divadlo a výchova pro neslyšící. Při výuce jsou používány úryvky z divadelních textů, filmových scénářů, recenzí, rozhovorů s divadelními a filmovými tvůrci, podcastů, video ukázek z divadelních představení a dlouhometrážních či krátkometrážních filmů v původním znění, což přispívá k tomu, že si studenti osvojují cizí jazyk v oblasti jejich zájmu a současně se seznamují s různými přístupy a zkušenostmi odborníků v oboru, který studují. Pedagogové Kabinetu